

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠOJO SAUGUMO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. X-813 2, 7, 12, 14 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR 13, 15, 16 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ĮSTATYMAS**

2016 m. gegužės 19 d. Nr. XII-2371
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. **Prievarta** – Tarnybos veiklos metodas, kuriuo siekiama įgyvendinti Tarnybos uždavinius ir kuris taikomas, kai nevykdomi Tarnybos pareigūno reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus. Tarnybos pareigūnas šio įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka gali naudoti psichinę ir (ar) fizinę prievartą.“

2. Pripažinti netekusiomis galios 2 straipsnio 4 ir 5 dalis.

3. Papildyti 2 straipsnį 8 dalimi:

„8. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute (toliau – Vidaus tarnybos statutas), Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme ir Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos kontrolės įstatyme.“

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų prašymu padeda atlikti vidaus reikalų statutinėms įstaigoms pavestas funkcijas. Tarnybos pareigūnų pasitelkimo tvarką ir konkrečias užduotis nustato vidaus reikalų ministras.“

3 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Prievartos naudojimo sąlygos

1. Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą tik tarnybinio būtinumo atvejais ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinėms pareigoms įvykdyti. Tarnybos pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes.

Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų Tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Psichinę prievartą Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šio straipsnio 3, 4 dalyse arba šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

3. Fizinę prievartą Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šiais atvejais:

1) saugodamasis ar siekdamas apsaugoti kitus asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) kai asmenys vengia vykdyti Tarnybos pareigūno reikalavimus ar nurodymus (siekdamas priversti asmenį paklusti), taip pat sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinasi);

3) atremdamas kėsiniąsi į šaunamąjį ginklą, sprogmenis, specialiąsias priemones, ryšio priemones ir siekdamas šiuos objektus susigrąžinti;

4) atremdamas statinių (įskaitant patalpas), teritorijų, transporto priemonių ar kito turto užpuolimą arba šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

5) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones per kratą ar poėmį arba kai turimais duomenimis jose gali būti laikomi įkaitai arba slėptis asmenys, galimai padarę administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas;

6) ypatingų situacijų atvejais;

7) stabdydamas transporto priemonę, laivą ar orlaivį (tarnybinio būtinumo atvejais);

8) užkirsdamas kelią administraciniams nusižengimams ar nusikalstamoms veikoms.

4. Tarnybos pareigūnas turi teisę naudoti antrankius ir surišimo priemones:

1) prieš agresyvius ar linkusius žalotis asmenis;

2) konvojuodamas arba pristatydamas į policijos įstaigą, kitą instituciją ar įstaigą administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas padariusius (galimai padariusius) asmenis, atlikdamas šių asmenų apžiūrą, taip pat vykdydamas asmenų išsiuntimą iš Lietuvos Respublikos ar vykdydamas šių asmenų grąžinimą į Lietuvos Respubliką.

5. Tarnybos pareigūnas turi teisę transporto priemone stabdyti kitą transporto priemonę šią blokuodamas. Kai stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų Tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai, Tarnybos pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone taranuoti stabdomą transporto priemonę. Tarnybos pareigūnas, kuris, vairuodamas transporto priemonę, blokavo arba taranavo kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus asmenų gyvybei ar sveikatai, po šių veiksmų nedelsdamas turi imtis priemonių šių veiksmų padariniams pašalinti.

6. Tarnybos pareigūnas turi teisę kaip specialiąją priemonę panaudoti šaunamąjį ginklą, iššaudamas į specialiųjų priemonių specifikaciją įtrauktus užtaisus, kurių keliamas poveikis

sukurtas nesukelti tiesioginio pavojaus nei asmens, prieš kurį naudojamas šaunamasis ginklas, nei kitų asmenų gyvybei.

7. Kai nėra neišvengiamo pavojaus Tarnybos pareigūnų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, specialiąsias priemones (išskyrus antrankius, asmenų sulaikymo, surišimo ar tramdymo priemones ar įrankius) naudoti draudžiama:

- 1) prieš asmenis, jei yra akivaizdu arba Tarnybos pareigūnui žinoma, kad jie neįgalūs;
- 2) prieš asmenis, jei Tarnybos pareigūnui yra žinoma, kad jie turi neliečiamybės teisę;
- 3) prieš moteris, jei yra akivaizdu arba Tarnybos pareigūnui žinoma, kad jos nėščios;
- 4) prieš nepilnamečius asmenis, jei jų išvaizda atitinka amžių.

8. Tarnybos pareigūnas, panaudojęs psichinę ar fizinę prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie Tarnybos pareigūno panaudotą fizinę ar psichinę prievartą, jei tai lėmė asmens mirtį arba gyvybei pavojingą sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

9. Tarnybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės ar fizinės prievartos panaudojimu. Tarnybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

10. Specialiųjų priemonių specifikaciją ir panaudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.“

4 straipsnis. 13 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 13 straipsnį.

5 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Šaunamųjų ginklų ir sprogmenų naudojimas

1. Šaunamieji ginklai ar sprogmenys gali būti panaudoti tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina ir kai psichinė ar fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš asmenis šiais atvejais:

- 1) atremdamas ginkluotą įsiveržimą į Lietuvos Respublikos teritoriją;
- 2) atremdamas ginkluotus užsienio valstybių diplomatinių ir tarptautinių organizacijų atstovybių ir jų teritorijų, užsienio valstybių konsulinių įstaigų ir jų teritorijų bei šių institucijų vadovų rezidencijų ir jų teritorijų, Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų ar jų teritorijų, strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ar

jų teritorijų ir ypatingą strateginę reikšmę ar strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įrenginių ar jų teritorijų užpuolimus, šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

3) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo netikėto, pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;

4) išlaisvindamas įkaitus, užkirsdamas kelią įkaitų pagrobimui arba teroro aktui;

5) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus Tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;

6) sulaikydamas transporto priemonę vairuojantį asmenį, kuris savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų Tarnybos pareigūno arba kito asmens gyvybei.

3. Tarnybos pareigūnas, nekeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš gyvūną, laivą, orlaivį arba transporto priemonę, kai kyla neišvengiamas pavojus Tarnybos pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.

4. Ketindamas naudoti šaunamąjį ginklą ar sprogmenis, Tarnybos pareigūnas privalo įspėti apie šį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų Tarnybos pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai toks įspėjimas yra neįmanomas.

5. Tarnybos pareigūnas, nekeldamas pavojaus įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą, išsikviesti pagalbą.

6. Šio straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nustatytais atvejais Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti sprogmenis prieš asmenis. Be to, nesukeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, Tarnybos pareigūnas turi teisę sprogmenis panaudoti sprogstamiesiems įtaisams sunaikinti, patekdamas į patalpą (vietą), kurioje laikomi įkaitai ar daromi kiti pavojų asmens gyvybei ar sveikatai keliantys nusikalstami veiksmai.

7. Kai nėra neišvengiamo pavojaus Tarnybos pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, naudoti šaunamąjį ginklą ar sprogmenis draudžiama:

1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus atvejus;

2) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai ar visuomenės saugumui.

8. Tarnybos pareigūnas, panaudojęs šaunamąjį ginklą ar sprogmenis ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie Tarnybos pareigūno panaudotą šaunamąjį ginklą ar sprogmenis, jei tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

9. Tarnybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su šaunamųjų ginklų ar sprogmenų naudojimu. Tarnybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

10. Šio straipsnio 1, 2, 3 dalių ir 7 dalies 1 punkto nuostatos netaikomos tais atvejais, kai šaunamasis ginklas naudojamas kaip specialioji priemonė.“

6 straipsnis. 15 ir 16 straipsnių pripažinimas netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios 15 ir 16 straipsnius.

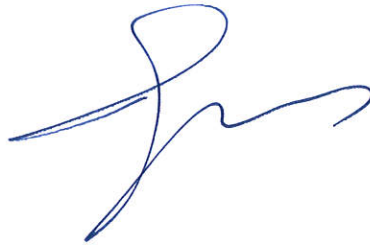
7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė